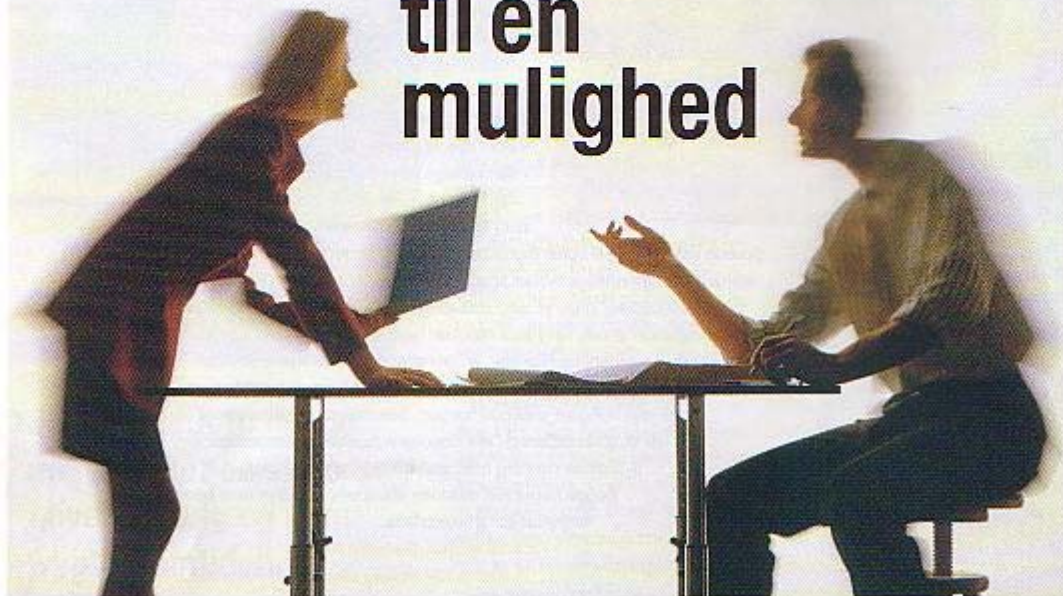

Gør konflikten til en mulighed

AF EMILIA VAN HULLEN, SOCIOLOG / FOTO: GETTYIMAGES

Konflikter er noget, vi alle kender. Fra små, simple uenigheder, som hurtigt bliver glemt, til store, opslidende stridigheder, der ender hos domstolene.

Står du midt i en, så fortvivl ikke. For med mediation kan du omsætte konflikten til vækst, siger advokat, mediator og medstifter af den nye mediationsforening FAIR, Tina Monberg.

Når vi lander i en konflikt, opstår der hos de fleste samtidig et behov for at kende sandheden, hvem der har retten på sin side. Men findes der overhovedet en sandhed. Nej, mener Tina Monberg.

– De fleste af os er opdraget med, at der findes én sandhed, der overtrumfer alle andre, nemlig den såkaldte »objektive sandhed«. Men den er en illusion, siger hun og peger på sit krus:

– Når du ser mit krus, vil du sige, at kruset ikke har en hank, for den kan du ikke se. Men jeg vil sige, at den har en hank, for den vender ind mod mig, og jeg kan se den. Beder vi en domstol om at afgøre, hvem der har ret, vil den domme, som har samme synsvinkel som dig, give dig ret: Der er ikke nogen hank. Jeg taber, og du vinder sagen. Men inden vi er nået til den endelige afgørelse, er vi blevet parter i en konflikt, der synes uopløselig og direkte skadelig

for os begge. Spørgsmålet er, om vi behøver at nå helt derud, hvor al kommunikation og samarbejde er umulig, og hvor relationen handler om at skade den anden mest muligt, så man selv får ret, siger Tina Monberg.

Ifølge hende er det ikke nødvendigt. Tværtimod. For med mediation kan »en plus en blive til mere end to – i stedet for mindre end en«, som Tina Monberg udtrykker det.

Skab en fælles virkelighed

– Som advokat arbejder man primært, når konflikten er så optrappet, at formålet med at mødes er at få sin ret igen – uanset hvad det medfører for den anden eller i sidste instans én selv. Det er her, hvor domstolene gør sig gældende, og hvor udgangspunktet er, at enten vinder man, eller også taber man. Uanset hvad, er det samlede resultat altid langt mindre, end hvis man finder

en fælles løsning, der indebærer, at begge parter vinder. Og den finder man kun frem til ved at have en åben dialog, hvor ingen repræsenterer den endegyldige sandhed om en situation, forklarer Tina Monberg, der selv begyndte sin karriere som advokat. Det gik faktisk så godt, at hun endte med at have sin egen virksomhed med 14 ansatte. I samme periode fik hun to adoptivbørn, og hendes mand startede også eget firma. Det var en stresset tilværelse, og samtidig blev det mere og mere klart for hende, at filosofien bag hendes fag var baseret på en overbevisning om, at menneskelige relationer handler om få ret på den andens bekostning. Den overbevisning begyndte hun at tage afstand fra, og en dag faldt hun over begrebet mediation, der er baseret på en filosofi om, at enhver uenighed er indgangen til en vind-vind-situation. Først mente hun, at det var håbløst naivt, men var alligevel så tiltrukket af ideen, at hun deltog i et kursus på Harvard Law School. Opholdet fik hende til at indse, at hun også havde brug for at få noget mere psykologisk indsigt, og derfor tog hun også en uddannelse som psykoterapeut. I dag bruger hun begge sine uddannelser til at uddanne andre mennesker i metoden.

Krav er umødt behov

– Mediation handler om at skabe en version af sandheden, så alle parter føler sig hørt og set – og dermed automatisk vil deltage i at løse uenigheden. Når man forsøger at finde en fælles løsning, ender det ofte med en nyskabende og kreativ løsning, og i en tid, hvor vi i større og større udstrækning er nødt til at bekende os til innovation og kreativitet for at klare os i den globale konkurrence, er det en rigtig smart filosofi at tilslutte sig, siger Tina Monberg. Ifølge opfinderen af »Girafprog«, som er en ikke-voldelig kommunikationsform, psykologen Marshal Rosenberg, er ethvert krav et tragisk udtryk for et umødt behov. En kvinde, der kræver af sin mand at få blomster på deres bryllupsdag er ofte en kvinde, der ikke i det daglige oplever den anerkendelse og respekt, hun har behov for. Hvis hun

➤ Mediation handler om at skabe en version af sandheden, så alle parter føler sig hørt og set – og dermed automatisk vil deltage i at løse uenigheden. ◀

Tina Monberg, direktør og ejer af Mediationcenter.

kunne give udtryk for sit behov for at blive set af manden til daglig, og han ville lytte til hende, kunne de begge give udtryk for deres forventninger og ønsker til forholdet og finde en måde at være sammen på, der gav dem begge, hvad de har brug for.

Hvad du ønsker...

– Mediationens udgangspunkt er derfor, at parterne fortæller deres version af situationen, mens den anden lytter. I fase to arbejder jeg – ud fra den frie fortælling – med at støtte dem i at finde frem til deres behov, bekymringer og interesser. De fleste af de medationer, jeg laver i dag, handler om manglende anerkendelse og respekt, og det interessante er, at der kun er ganske få, der egentlig er klar over, hvilke behov de har. Måske fordi vi for længe har levet i en kultur, hvor det har handlet om at få ret. Fase tre giver parterne mulighed for at komme med deres løsninger og muligheder i en brainstorm, og her er det vigtigt, at man som mediator ikke selv kom-

mer med løsningsforslag, for så fratager man parterne ansvaret for selv at løse konflikten. I fase fire vælger de den løsning, de vil gå videre med, og i den sidste fase indgår man en aftale og laver en handlingsplan, forklarer Tina Monberg.

Kompromiset er ingen kunst

Mediation passer som metode godt ind i tidsånden – ikke kun for privatpersoner, men i høj grad også for virksomhederne, mener Tina Monberg, der af samme grund fik ideen til Foreningen FAIR, hvis formål er at være mødested for organisationer og virksomheder, som gerne vil tilslutte sig vind-vind-filosofien.

I en tid hvor innovation og partnerskaber er alfa og omega for virksomhederne, vil den, der forstår at skabe vind-vind-situationer, løbe af med ordrene, mener Tina Monberg, der understreger forskellen på mediation og kompromis: – Kompromiset er for mig at se den laveste fællesnævner: Her får ingen virkelig, hvad de har behov for, og der skabes i hvert fald ikke noget nyt og stort. Tværtimod handler det hele om at konkurrere. En vind-vind-situation, hvor begge parter får, hvad de har brug for, bliver en slags konkurrence om at udvide verden og dens muligheder – og det vinder ikke alene parterne på, det vinder vi andre også på, siger Tina Monberg, der »missionerer« om mediation ved at udgive bøger, via den nystiftede forening og – måske vigtigst af alt – ved selv at praktisere metoden over for andre. □

FAIR NOK...

Vil du vide mere om Foreningen FAIR – Fremme Af Interessebaserede Relationer? Tjek www.foreningenfair.dk Du kan også læse mere om mediator Tina Monberg på: www.mediationcenter.dk